



Verslag Assembly Cittaslow 23 juni 2018

De jaarvergadering Cittaslow 2018 is op 23 juni 2018 gehouden in de gemeente Mirande in Frankrijk. Deze gemeente is gelegen in zuidwest Frankrijk (departement Gers) tegen de Pyreneeën. Een gemeente die is ontstaan in de 13^e eeuw met een rijke cultuurhistorie die terug gaat tot aan de prehistorie. De geschiedenis houdt men in Mirande levend. Hierbij wordt ook veelvuldig de Musketier d'Artagnan opgevoerd. Zijn geboorteplaats ligt in de buurt van de gemeente Mirande.

De gemeente heeft een rijke traditie op het gebied van voedsel en streekproducten. Beroemdste product is de Armagnac. Dit is het oudste wijndestillaat van Frankrijk. Ouder dan cognac. De handel en productie van Armagnac is in het verleden mede belangrijk geworden met behulp van de Nederlandse handelspioniers.

Nederlandse delegatie

De groei van het Nederlandse netwerk Cittaslow uit zich ook in de groei van de Nederlandse delegatie. Dit jaar was voor het eerst een delegatie vanuit het nieuwe lid Peel en Maas aanwezig. Andere gemeenten uit het netwerk zijn Alphen-Chaam, Borger-Odoorn, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Heerde, Midden-Delfland, Vaals, Vianen en Westerwolde. Westerwolde was hierbij als nieuwe gemeente aanwezig; ontstaan vanuit de herindeling van Bellingwedde en Vlagtwedde. Het lidmaatschap van Vianen vervalt op 31 december 2018 als gevolg van de herindeling en wordt mogelijk overgenomen door de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.

Programma deelnemende delegaties 14-17 juni 2018

De Assembly is de officiële jaarvergadering van de vereniging Cittaslow. Vanuit de evaluatie van vorige jaarvergaderingen en de inbreng vanuit Nederland is het officiële programma in 2018 voor de eerste keer verdeeld over twee dagen. Vrijdag 22 juni een inhoudelijke conferentie en zaterdag 23 juni 2018 de officiële jaarvergadering.

Rondom de Assembly toont de organiserende gemeente op welke wijze de gemeenschap en gemeente invulling geven aan de filosofie van Cittaslow. De excursies die hieraan verbonden zijn, zijn inspirerend en bieden de mogelijkheid om de uitgangspunten in de eigen gemeente te benutten. Goed is om te zien dat iedere gemeente vanuit haar eigen identiteit inhoud geeft aan Cittaslow. Hierdoor blijft sprake van verscheidenheid en uniciteit.

21 juni 2018: aankomst en ontvangst

In de middag arriveren de meeste delegaties op het vliegveld. Zij worden gezamenlijk in één bus opgehaald. Onderweg wordt nog gestopt om de gasten kennis te laten maken met de historische plaats Auch. De gasten worden door de burgemeester Pierre Beaudran ontvangen.

De ontvangst is in het voormalig klooster waar ook de VVV en het museum zijn gehuisvest. Na de ontvangst worden de gasten lopend naar de diverse accommodaties in het dorp gebracht. Het centrum is gebouwd aan het historisch plein Place d'Astarac. Een prachtig bewaard plein dat overspannen is door steunbogen van de kathedraal uit de 15^e eeuw. In het midden van het plein staat de muziekkapel waar later de internationale première van de Cittaslow hymne wordt opgevoerd.

De filosofie van Cittaslow wordt in en door het dorp gedragen. Dat is zichtbaar met de slak in de diverse winkels en kiosken. De restaurants gebruiken Cittaslow door het aanbieden van een Cittaslow menu gebaseerd op streekproducten. Met één gerecht is sprake van een dubbel gevoel, namelijk de traditionele 'fois gras'. Het is een traditioneel gerecht waarbij de gans op een dier onvriendelijke wijze wordt vetgemest. Merkbaar is dat veel deelnemers aan de Assembly dit gerecht bewust niet eten.



22 juni 2018: ochtend excursies

In het ochtendgedeelte zijn twee excursies in en bij het dorp gepland. Het eerste project is een woonproject. Dit project bestaat uit 31 woningen, waarvan 22 voor ouderen en 9 voor jonge gezinnen. Uitgangspunt van het project is dat door de gemengde woonvorm ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. De jongeren en ouderen ondersteunen elkaar. Voorbeelden zijn onderhoud van de open binnentuin met kruiden, korte opvang van kinderen, sociale gesprekken. Daarnaast betalen de ouderen een kleine opslag op de huur. Hiervan wordt een buurtconciërge ingehuurd met als taken de dagelijkse boodschappen te doen, vervoer naar dokter, ziekenhuis, winkels en familie en ondersteuning bij korte periode van ziekte. Centraal gelegen is een ruimte waar gezamenlijke activiteiten ondernomen kunnen worden, zoals koken, eten, lezen etc. Tot aan het moment dat sprake is van permanente medische ondersteuning kunnen de ouderen hier met hulp langer zelfstandig blijven wonen. Zeker in Frankrijk is hier behoefte aan. Als gevolg van grote fysieke afstanden is het geven van mantelzorg vanuit de eigen familie vaak niet mogelijk.

De tweede excursie was naar een zonnepark. Het zonneveld is gelegen in een bergkom, waardoor het vanuit het dorp en het landschap niet zichtbaar is. Dit zonneveld voorziet het hele dorp van elektriciteit. Overtollige energie wordt verkocht aan omliggende dorpen. Op het zonneveld worden schapen gehouden om het gras te onderhouden. Tevens wordt de schaapskudde commercieel geëxploiteerd.

De lunch werd verzorgd in het historische marktgebouw van Mirande. Op deze marktplaats konden de delegaties hun eigen lunch kopen bij diverse stands. In deze stands stonden diverse voorbeelden van streekproducten uit de Cittaslows in Frankrijk. Bij deze bijeenkomst waren ook de lokale inwoners aanwezig. Tijdens de lunch waren er optredens van traditionele volksdansgroepen. Een mooi voorbeeld om kennis te maken met de traditionele Franse cultuur.

22 juni 2018: middag inhoudelijk congresgedeelte

Cittaslow is een relatief jonge vereniging. In 2019 bestaat de vereniging 20 jaar. De vereniging is relatief snel gegroeid naar ruim 250 gemeenten in 30 landen. Door deze groei was het de laatste jaren tijdens de Assembly moeilijk om ontmoetingen te organiseren, inhoudelijke onderwerpen te bespreken en onderling kennis te delen. De noodzakelijke formaliteiten en presentaties van nieuwe leden namen hiervoor te veel tijd in beslag. Op basis van een evaluatie in het coördinerende comité (dagelijks bestuur) is besloten om de dag voorafgaand aan de Assembly een inhoudelijk congresgedeelte in te plannen.

Eco-region (I.N.N.E.R.)

Deze organisatie had een presentatie over de ecologische/biologische regio's. Dit zijn regio's waar agrariërs, overheden, inwoners en andere organisaties nauw met elkaar samenwerken. Deze samenwerking is gebaseerd op het gebruik en behoud van natuurlijke hulpbronnen, biologische landbouw en agro ecologie. In feite zijn dit de landschappen waar een Cittaslow vaak onderdeel van is.

De samenwerking in die gebieden vanuit de landbouwers en inwoners is gericht op een duurzame ontwikkeling. Productie van agrarische producten, ontwikkeling van duurzame toerisme, sociale participatie en behoud van het natuurlijk landschap vormen de basis.

De presentatie maakt inzichtelijk dat het belangrijk is te werken vanuit een programmatische aanpak en niet vanuit een sectorale benadering. Goed voedsel, duurzame productie, gezondheid en sociale participatie kunnen elkaar versterken. Dit sluit aan op de Kringlooplandbouw die is opgenomen in de recente landbouwvisie van het Nederlandse ministerie LNV.



Discussienota toekomst van Cittaslow

Door het coördinerende comité was Nederland aangewezen als 'projectleider' om als voorbereiding op het 20-jarig bestaan een discussie voor te bereiden om te komen tot een scherpere focus op het eigen handelen. Leidraad hiervoor was de discussienota 'Cittaslow: op naar volwassenheid'. Na een inleiding van voorzitter Rodenburg startte de discussie met de vraag aan de Nationale netwerken wat hun inbreng bij de vereniging is en op welke wijze zij invulling geven aan het samenwerken in een netwerk. Om hier antwoord op te krijgen is met een microfoon bij alle delegaties langs gegaan. Doelstelling van de notitie is om tijdens de Assembly op zaterdag te komen tot een gezamenlijk statement.

In een interactieve discussie, die eerst moeizaam op gang kwam, is vastgesteld wat de waarden van Cittaslow zijn en wat het netwerk voor betekenis heeft voor de leden van de vereniging. Cittaslow is op basis van commitment een manier van leven voor de gemeenten en gemeenschappen. Het inspireert mensen. Hierbij komt wel de vraag naar voren of we als vereniging de goede dingen doen en deze ook goed doen. Er zijn goede voorbeelden, daar kunnen we zeker nog meer van leren van elkaar. Dit vraagt een open mind en tijd voor reflectie. Uit de discussie blijkt dat de leden dit willen en ook inhoudelijk aan bijdragen.

Afspraak is om jaarlijks vanuit een bepaald thema te gaan werken, dat is gebaseerd op het statement dat in de Assembly wordt vastgesteld. Gebaseerd op het 'oude' Europees manifest is een nieuw internationaal manifest vastgesteld (zie bijlage 1 verslag). Vanuit de discussienota is als maatschappelijk doel voor Cittaslow de volgende omschrijving gehanteerd:

"Een Cittaslow richt zich op de mens in een duurzame omgeving; kwaliteit van leven voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Een Cittaslow streeft naar een duurzame omgeving die verbonden is met een kwalitatief hoogwaardig landschap, waar een krachtige sociale gemeenschap aanwezig is die door de gemeente ondersteund wordt. Een Cittaslow is innovatief, maar gaat tegelijkertijd terug naar de oorsprong. Identiteit en cultuurhistorie zijn hierbij belangrijke elementen. Dit wordt ondersteund door waarden als authenticiteit, gastvrijheid, respect, tijd en aandacht voor elkaar. Het permanent en consequent vanuit deze filosofie werken als gemeente onderscheidt ons als Cittaslow van andere gemeenten.

Het bewustzijn van deze kwaliteiten zorgt er voor dat we een open oriëntatie houden op de wisselende maatschappelijke opgaven. Deze abstracte maatschappelijke opgaven kunnen we vanuit de filosofie van Cittaslow niet benaderen als een project met een eindtijd en een meetbare opbrengst. In die benadering wordt de kracht van de filosofie van Cittaslow aangetast en wordt het een instrumenteel doel dat overal toegepast kan worden, zonder rekening te houden met de specifieke lokale identiteit en omstandigheden. Cittaslow is een levensstijl voor gemeenten, die door iedere gemeenschap op een lokale en eigentijdse wijze wordt ingevuld."

Nieuwe leden

Na afloop van de presentatie en discussie hebben de nieuwe leden van Cittaslow zich voorgesteld aan de vereniging. Hiervoor werd gebruik gemaakt van korte filmpjes. Mooi om te zien is dat geen ene Cittaslow vergelijkbaar is met de andere. Centraal kenmerken zijn de krachtige sociale samenleving, de ligging in een bijzonder landschap en de aandacht voor de cultuurhistorie, die gezamenlijk de bijzondere identiteit van een Cittaslow bepalen. Alle leden hebben de intentie om de waarden van Cittaslow te benutten om de bewustwording van die eigen identiteit te vergroten en daarmee het authentieke karakter op een moderne wijze te behouden.

Nieuwe leden zijn afkomstig uit China (2), Frankrijk (2), Italië (2), Noord-Cyprus (1), Polen (3) en Spanje (2).

Wedstrijd Best Practices

Na afloop was de uitreiking van de beste praktijkvoorbeelden in de diverse categorieën. Het juryrapport en de voorbeelden als bijlage 2 toegevoegd. Deze voorbeelden zorgen voor bewustwording wat de waarden van Cittaslow zijn en hoe die in de praktijk internationaal in



gemeenten wordt toegepast. De inspirerende voorbeelden zijn vaak in iets aangepaste vorm in de Nederlandse gemeenten bruikbaar. Gebruikelijk is dat praktijkvoorbeelden van gemeenschappen in het netwerk Nederland hoog scoren. Ook dit jaar weer een goed voorbeeld vanuit de kracht van de lokale gemeenschap:

Best practice Urban Life Quality Award: IJsbahn Nieuw Buinen (Borger-Odoorn)

In het dorp Nieuw Buinen is op een verontreinigd, braakliggend terrein een schaats-/achtbaan van asfalt en een bloementuin/recreatiegebied ontwikkeld. Het idee voor de achtbaan/ijsbahn is ontstaan bij de Nieuw-Buinen IJvereniging en Buinermondse ondernemersorganisatie. Vanwege de klimaatverandering ligt er in de winter nog nauwelijks ijs in Nederland. Het aantal leden van de IJvereniging loopt daardoor al jaren terug. Met de nieuwe ijsbaan, die snel bevriest, was het een paar maanden na de opening al mogelijk om te schaatsen. In de zomer wordt de baan als skeelerbaan gebruikt.

De omgeving wordt ontworpen als een belevenispark met als thema de historische glasindustrie; een verwijzing naar de twee glaswerkfabrieken die hier ooit gevestigd waren. Lokale ondernemers zijn betrokken bij de werkzaamheden en de inwoners zelf hebben ook met de aanleg geholpen. Het onderhoud en beheer worden in ieder geval de komende tien jaar ook door hen uitgevoerd.

Toegevoegde waarde voor het dorp:

- Opwaarderen van een slechte plek in het dorp
- Het stimuleren van de inwoners om actief te sporten en te bewegen gedurende alle seizoenen
- Ontwikkelen van een ontmoetingsplek
- Bevorderen van de betrokkenheid van de bewoners bij het dorp
- Positieve uitstraling van Nieuw Buinen (goed voor het imago)

Via bijgaande link is een korte film van het project te bekijken:

<https://www.facebook.com/cittaslowborgerodoorn/videos/1637170206412509/>

22 juni 2018: avondprogramma

Tijdens het avondprogramma heeft de gemeenschap van de organiserende gemeente Mirande zich van haar beste (gastvrije) kant laten zien. Op het historische marktplein werd in de muziektent de Cittaslow hymne opgevoerd. Voorafgaand aan de hymne was een concert van lokale en regionale musici. De kinderen hadden hierbij een prominente rol. Het enthousiasme van hen was groot en de kwaliteit goed. Na de eerste internationale uitvoering van de Cittaslow hymne was er een diner voor alle gasten en de inwoners van het dorp. Vrijwilligers hadden dit diner bereid. Zij zorgden ook voor de bediening, waarbij niemand letterlijk iets te kort kwam. Bij het diner werd natuurlijk gebruik gemaakt van natuurlijke en regionale producten.

23 juni 2018: Assembly

Volgens traditie op zaterdag de jaarvergadering van Cittaslow International. Zoals gebruikelijk bij een vereniging een vergadering met een groot aantal formele agendapunten. Door de splitsing van de vergadering in twee dagen, was op de vrijdag op een groot aantal punten een inhoudelijke discussie vanuit de filosofie van Cittaslow gevoerd.

De dag werd gestart met welkomst- en dankwoorden van de burgemeester van Mirande, de voorzitter, vicevoorzitter Cittaslow Internationaal en de diverse voorzitters van de overige nationale netwerken.



Statement Cittaslow

Vicevoorzitter Rodenburg bracht verslag uit aan de vergadering over de discussienota Cittaslow: op naar volwassenheid die de vorige dag was besproken. De update van het internationaal Manifest Cittaslow werd vastgesteld. Nadrukkelijk werd bevestigd dat Cittaslow een krachtige beweging is die vooral aandacht moet hebben voor de jeugd. Die moet centraal staan bij het werken binnen de filosofie en waarden van Cittaslow. Hierna werd onder applaus het statement Mirande vastgesteld. Dit statement is de rode draad van werken voor de periode 2018-2019:

Statement Mirande 2018

Cittaslow is het commitment naar de jeugd om de kwaliteiten van het leven te herontdekken en samen een duurzame toekomst op te bouwen gebaseerd op deze kwaliteiten.

Financiën

De jaarrekening en begroting zijn vastgesteld. Hierbij is het bedrag van het lidmaatschap niet verhoogd. Tijdens de vergadering ontstond wel enige discussie over de verantwoording in de jaarrekening. Dit was vooral een discussie die zijn oorsprong heeft in de verschillende boekhoudkundige en financiële verantwoordingen per land. Inhoudelijk klopt het. Echter het internationale cultuurverschil zorgde hierbij voor een discussie.

Daarnaast was ook bij enkele leden onduidelijkheid over de procedure. De financiële stukken worden formeel vastgesteld door het coördinerende comité. De stukken werden ter kennisname uitgereikt voorafgaand aan de vergadering. Dit veroorzaakt ook de verwarring. Gekozen oplossing is om de financiële documenten eerder digitaal toe te sturen met een toelichting op de status daarvan. Dit biedt de mogelijkheid voor een betere voorbereiding met een voorbespreking in de nationale netwerken.

Verslag diverse netwerken

Vanuit diverse internationale netwerken is een overzicht gegeven van de activiteiten die men het afgelopen jaar heeft uitgevoerd. Zichtbaar is dat in veel landen de filosofie van Cittaslow een meerwaarde is voor de eigen gemeenschap en andere overheden. Dit zorgt vaak voor Europese, nationale of regionale samenwerking, waarbij een financiële ondersteuning voor lokale projecten aanwezig is.

Cittaslow toerisme

Idee van het internationale project van Cittaslow toerisme is om op een duurzame wijze toerisme te gebruiken om de lokale economie en eigen gemeentelijke identiteit te versterken. Oproep aan gemeenten is om arrangementen te organiseren en deze op termijn ook als landelijk netwerk aan internationale toeristen ter beschikking te stellen.

Cittaslow market

Al langer wordt gewerkt aan de uitwerking van het idee van een Cittaslow markt. Uitgangspunt is dat een streekproducent (inter)nationaal zijn producten verkoopt via een website. De lokale Cittaslow staat dan garant dat het product voldoet aan de kwaliteiten van Cittaslow. Dit zou in Nederland het supporterschap kunnen zijn. Vervolgens biedt de producent zijn product aan, waarbij via de regulering op de website de milieubelasting voor verzending wordt gecompenseerd.



Convenant fair and sustainable well-being

De filosofie van Cittaslow sluit goed aan op de doelstellingen van de Verenigde Naties voor een betere kwaliteit van leven voor iedereen in 2030, zoals die is vastgelegd in de Sustainable Development Goals (in Nederland: Global Goals). De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ondersteund gemeenten in Nederland met de uitvoering en implementatie van deze internationale doelstellingen.

De Global Goals sluiten eveneens aan op de Europese Agenda Horizon 2020 en naar alle waarschijnlijkheid ook op de nieuwe Europese Agenda. Vanuit Cittaslow Internationaal wordt gewerkt aan het beter internationaal aansluiten van de filosofie aan de internationale en Europese agenda. Tijdens de Assembly is het concept van het Convenant fair and sustainable well-being besproken. Dit convenant is als bijlage 3 bijgevoegd.

Vanuit diverse delegaties werden de complimenten gegeven over de tekst van het convenant. Dit convenant beschrijft op een relatief eenvoudige wijze wat de internationale betekenis van de vereniging Cittaslow kan zijn en hoe het werken vanuit de filosofie kan bijdragen aan een betere kwaliteit van leven voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Assembly 2018: Orvieto

In 2019 bestaat Cittaslow 20 jaar. De Assembly wordt daarom in de gemeente georganiseerd waar de vereniging formeel is gehuisvest, namelijk Orvieto. In die plaats is voor de bezoeker voel- en zichtbaar wat de toegevoegde waarde van Cittaslow in een gemeenschap kan zijn.